

Ustawa z dnia 26 grudnia 1982 r. KARTA NAUCZYCIELA (tekst ujednolicony 4.04.2000 r.)

Rozdział 3a

Awans zawodowy nauczycieli

Art. 9a.

1. Ustala się stopnie awansu zawodowego nauczycieli:

- 1) nauczyciel stażysta,
- 2) nauczyciel kontraktowy,
- 3) nauczyciel mianowany,
- 4) nauczyciel dyplomowany.

2. Osoba nie posiadająca stopnia awansu zawodowego z dniem nawiązania stosunku pracy w szkole uzyskuje stopień nauczyciela stażysty, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Nauczyciele akademicki legitymujący się co najmniej trzyletnim okresem pracy w szkole wyższej lub osoby posiadające co najmniej pięcioletni okres pracy i znaczący dorobek zawodowy uzyskują z dniem nawiązania stosunku pracy w szkole stopień nauczyciela kontraktowego.

Art. 9b.

1. Warunkiem nadania nauczycielowi kolejnego stopnia awansu zawodowego jest posiadanie kwalifikacji, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1, odbycie stażu, z zastrzeżeniem art. 9e ust. 1-3, zakończonego pozytywną oceną dorobku zawodowego nauczyciela, o której mowa w art. 9c ust. 6, oraz:

1) w przypadku nauczyciela stażysty - uzyskanie akceptacji komisji kwalifikacyjnej po przeprowadzonej rozmowie,

2) w przypadku nauczyciela kontraktowego - zdanie egzaminu przed komisją egzaminacyjną,

3) w przypadku nauczyciela mianowanego - uzyskanie akceptacji komisji kwalifikacyjnej.

2. Komisje kwalifikacyjne lub egzaminacyjne, o których mowa w ust. 1, podejmują odpowiednio postępowanie kwalifikacyjne lub egzaminacyjne na wniosek nauczyciela skierowany odpowiednio do dyrektora szkoły lub właściwego organu, o którym mowa w ust. 4 pkt 2-4.

3. Komisje kwalifikacyjne lub egzaminacyjne, o których mowa w ust. 1, przeprowadzają odpowiednio postępowanie kwalifikacyjne lub egzaminacyjne w styczniu i lutym oraz w maju, czerwcu i lipcu.

4. Nauczycielowi spełniającemu warunki, o których mowa w ust. 1, oraz nauczycielowi zatrudnionemu w trybie art. 9a ust. 3, w drodze decyzji administracyjnej, stopień awansu zawodowego nadaje:

1) nauczycielowi stażysty stopień nauczyciela kontraktowego - dyrektor szkoły,

2) nauczycielowi kontraktowemu stopień nauczyciela mianowanego - organ prowadzący szkołę,

3) nauczycielowi mianowanemu stopień nauczyciela dyplomowanego - organ sprawujący nadzór

pedagogiczny,

4) nauczycielom, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1 oraz art. 9e ust. 3, odpowiedni stopień - właściwy minister.

5. Akt nadania stopnia awansu zawodowego zawiera w szczególności: nazwę komisji kwalifikacyjnej lub egzaminacyjnej, numer i datę wydania zaświadczenia o uzyskaniu akceptacji lub zdaniu egzaminu, stopień awansu zawodowego, a także wymienia kwalifikacje nauczyciela oraz typy i rodzaje szkół, w których nauczyciel może być zatrudniony. Akt nadania stopnia nauczyciela kontraktowego uzyskany w sposób określony w art. 9a ust. 3 oraz uzyskany z mocy prawa nie zawiera odpowiednio nazwy komisji kwalifikacyjnej lub egzaminacyjnej ani numeru i daty wydania zaświadczenia o akceptacji lub zdaniu egzaminu.

6. W przypadku niespełnienia przez nauczyciela warunków, o których mowa w ust. 1, dyrektor szkoły lub właściwy organ, o którym mowa w ust. 4 pkt 2-4, odmawia nauczycielowi, w drodze decyzji administracyjnej, nadania stopnia awansu zawodowego.

7. Organami wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego w sprawach, o których mowa w ust. 4 pkt 1-3 oraz ust. 6, są odpowiednio:

- 1) w stosunku do dyrektora szkoły - organ prowadzący szkołę,
- 2) w stosunku do organu prowadzącego szkołę - organ sprawujący nadzór pedagogiczny,
- 3) w stosunku do organu sprawującego nadzór pedagogiczny - właściwy minister.

Art. 9c.

1. Staż, z zastrzeżeniem ust. 2, trwa w przypadku ubiegania się o awans na stopień:

- 1) nauczyciela kontraktowego - 9 miesięcy,
- 2) nauczyciela mianowanego i nauczyciela dyplomowanego - 2 lata i 9 miesięcy.

2. Nauczyciel kontraktowy lub nauczyciel mianowany posiadający co najmniej stopień naukowy doktora może ubiegać się o uzyskanie kolejnego stopnia awansu zawodowego po odbyciu stażu trwającego 9 miesięcy. Dyrektor szkoły może nauczycielowi kontraktowemu, który uzyskał awans w sposób określony w art. 9a ust. 3 i ubiega się o uzyskanie stopnia nauczyciela mianowanego, skrócić staż do 9 miesięcy.

3. W okresie stażu nauczyciel realizuje własny plan rozwoju zawodowego zatwierdzony przez dyrektora szkoły, uwzględniający wymagania, o których mowa w art. 9g ust. 10. Po zakończeniu stażu nauczyciel składa dyrektorowi szkoły sprawozdanie z realizacji tego planu.

4. Nauczycielowi stażyście i nauczycielowi kontraktowemu odbywającemu staż dyrektor szkoły przydziela spośród nauczycieli mianowanych lub dyplomowanych opiekuna, z tym że w przedszkolach, szkołach i placówkach, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2, opiekunem nauczyciela stażysty może być również nauczyciel kontraktowy, a nauczyciela kontraktowego - nauczyciel zajmujący stanowisko kierownicze.

5. Zadaniem opiekuna stażu, o którym mowa w ust. 4, jest udzielanie nauczycielowi pomocy, w szczególności w przygotowaniu i realizacji w okresie stażu planu rozwoju zawodowego nauczyciela, oraz opracowanie projektu oceny dorobku zawodowego nauczyciela za okres stażu.

6. Ocenę dorobku zawodowego nauczyciela za okres stażu ustala, z uwzględnieniem stopnia

realizacji planu rozwoju zawodowego nauczyciela, dyrektor szkoły:

1) w przypadku nauczyciela stażysty i nauczyciela kontraktowego - po zapoznaniu się z projektem oceny opracowanym przez opiekuna stażu i po zasięgnięciu opinii rady rodziców,

2) w przypadku nauczyciela mianowanego - po zasięgnięciu opinii rady rodziców.

7. Rada rodziców powinna przedstawić swoją opinię w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o dokonywanej ocenie dorobku zawodowego nauczyciela. Nieprzedstawienie opinii rady rodziców nie wstrzymuje postępowania, o którym mowa w ust. 6.

8. Ocena dorobku zawodowego nauczyciela może być pozytywna lub negatywna. Ocena sporządzana jest na piśmie i zawiera uzasadnienie oraz pouczenie o możliwości wniesienia odwołania.

9. Od oceny dorobku zawodowego nauczycielowi służy odwołanie do organu sprawującego nadzór pedagogiczny w terminie 14 dni od dnia jej otrzymania. Organ sprawujący nadzór pedagogiczny rozpatruje odwołanie w terminie 21 dni. Ocena dorobku zawodowego nauczyciela ustalona przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny jest ostateczna.

10. W przypadku niedotrzymania przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny terminu rozpatrzenia odwołania, o którym mowa w ust. 9, nauczyciel jest dopuszczony odpowiednio do rozmowy kwalifikacyjnej, o której mowa w art. 9b ust. 1 pkt 1, egzaminu, o którym mowa w art. 9b ust. 1 pkt 2, lub może się ubiegać o akceptację komisji, o której mowa w art. 9b ust. 1 pkt 3.

11. W przypadku, gdy ostateczna ocena dorobku zawodowego nauczyciela jest negatywna, ponowna ocena dorobku może być dokonana po odbyciu, na wniosek nauczyciela i za zgodą dyrektora szkoły, jednego dodatkowego stażu w wymiarze 9 miesięcy.

Art. 9d.

1. Nauczyciel stażysta rozpoczyna staż z dniem nawiązania stosunku pracy, a nauczyciel kontraktowy i nauczyciel mianowany z dniem 1 września na swój wniosek skierowany do dyrektora szkoły. Dodatkowy staż, o którym mowa w art. 9c ust. 11 i art. 9g ust. 8, rozpoczyna się z dniem 1 września.

2. Nauczyciel stażysta i nauczyciel kontraktowy składają wniosek o podjęcie odpowiednio postępowania kwalifikacyjnego lub egzaminacyjnego w ciągu 14 dni od dnia otrzymania pozytywnej oceny dorobku zawodowego za okres stażu. Nauczyciel mianowany może złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego w okresie 3 lat od dnia otrzymania pozytywnej oceny dorobku zawodowego za okres stażu. W przypadku niedotrzymania terminów złożenia wniosków nauczyciele ci obowiązani są do ponownego odbycia stażu w pełnym wymiarze.

3. Staż, o którym mowa w art. 9c ust. 1, przerywa się w przypadku nieobecności nauczyciela w szkole z powodu: czasowej niezdolności do pracy wskutek choroby, zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy oraz urlopu innego niż urlop wypoczynkowy, trwającej łącznie dłużej niż 3 miesiące.

4. Po ustaniu przyczyny przerwania stażu nauczyciel może złożyć wniosek o kontynuację stażu. W przypadku złożenia wniosku w terminie 6 miesięcy od dnia przerwania stażu do wymaganego okresu stażu zalicza się okres stażu odbytego przed przerwą, z wyłączeniem okresu nieobecności. W razie złożenia wniosku po upływie 6 miesięcy od dnia przerwania stażu nauczyciel obowiązany

jest odbyć staż ponownie w pełnym wymiarze.

5. Nauczyciel kontraktowy i nauczyciel mianowany mogą przerwać staż z przyczyn nie wymienionych w ust. 3 na swój wniosek w każdym czasie. W przypadku ponownego rozpoczęcia stażu odbywają staż w pełnym wymiarze.

Art. 9e.

1. Nauczyciel, któremu powierzono stanowisko dyrektora szkoły, posiadający na tym stanowisku od dnia nadania stopnia nauczyciela mianowanego nieprzerwany okres pracy wynoszący co najmniej 2 lata i 9 miesięcy oraz legitymujący się dobrą lub wyróżniającą oceną pracy, może złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego.

2. Nauczyciel mianowany, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1, zatrudniony na stanowisku, na którym wymagane są kwalifikacje pedagogiczne, może złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego, jeżeli jego nieprzerwany okres pracy na tym stanowisku od dnia nadania mu stopnia nauczyciela mianowanego wynosi co najmniej 2 lata i 9 miesięcy.

3. Nauczyciel urlopowany lub zwolniony z obowiązku świadczenia pracy na podstawie przepisów ustawy, o której mowa w art. 1 ust. 2 pkt 3, może odpowiednio złożyć wniosek o podjęcie postępowania egzaminacyjnego o awans na stopień nauczyciela mianowanego lub wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego, jeżeli od dnia nadania poprzedniego stopnia awansu zawodowego okres urlopowania lub zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy trwa nieprzerwanie co najmniej 2 lata i 9 miesięcy.

Art. 9f.

1. Nauczycielowi, który w trakcie pracy zawodowej uzyskał kwalifikacje do prowadzenia innych zajęć w szkole tego samego rodzaju lub typu lub kwalifikacje do nauczania w szkole innego rodzaju lub typu, niż został określony w akcie nadania stopnia awansu zawodowego, dyrektor szkoły lub organy, o których mowa w art. 9b ust. 4 pkt 2-4, wydają na wniosek nauczyciela nowy akt nadania odpowiedniego stopnia awansu zawodowego, uwzględniający uzyskane kwalifikacje.

2. Nauczycielowi kontraktowemu i nauczycielowi mianowanemu, którzy w okresie trwania stażu zmienili miejsce zatrudnienia, do stażu, o którym mowa w art. 9c ust. 1 pkt 2, zalicza się okres dotychczas odbytego stażu, jeżeli podjęli zatrudnienie w szkole nie później niż 3 miesiące po ustaniu poprzedniego stosunku pracy i za okres dotychczas odbytego stażu otrzymali pozytywną ocenę dorobku zawodowego.

3. Ocenę, o której mowa w ust. 2, uwzględnia się przy dokonywaniu oceny dorobku zawodowego nauczyciela za okres całego stażu.

Art. 9g.

1. Komisję kwalifikacyjną dla nauczycieli ubiegających się o awans na stopień nauczyciela kontraktowego powołuje dyrektor szkoły. W skład komisji wchodzi:

1) dyrektor (wicedyrektor), jako jej przewodniczący,

2) przewodniczący zespołu przedmiotowego (wychowawczego), a jeżeli zespół taki nie został w tej szkole powołany - nauczyciel mianowany lub dyplomowany zatrudniony w szkole, a w

przypadku przedszkola, szkoły lub placówki, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2, w których nie są zatrudnieni nauczyciele mianowani lub dyplomowani - nauczyciel kontraktowy,

3) opiekun stażu.

2. Komisję egzaminacyjną dla nauczycieli ubiegających się o awans na stopień nauczyciela mianowanego powołuje organ prowadzący szkołę. W skład komisji wchodzi:

1) przedstawiciel organu prowadzącego szkołę, jako jej przewodniczący,

2) dyrektor (wicedyrektor) szkoły,

3) trzech ekspertów z listy ekspertów ustalonej przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

3. Komisję kwalifikacyjną dla nauczycieli ubiegających się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego powołuje organ sprawujący nadzór pedagogiczny. W skład komisji wchodzi:

1) przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny, jako jej przewodniczący, a w przypadku nauczyciela, o którym mowa w art. 9e ust. 1, także przedstawiciel organu prowadzącego szkołę,

2) dyrektor (wicedyrektor) szkoły, z wyjątkiem przypadku nauczyciela, o którym mowa w pkt 1,

3) trzech ekspertów z listy ekspertów ustalonej przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

4. W pracach komisji, o których mowa w ust. 1-3, o ile nie wchodzi w ich skład, może brać również udział w charakterze obserwatora przedstawiciel organu prowadzącego szkołę i organu sprawującego nadzór pedagogiczny.

5. Na wniosek nauczyciela w skład komisji, o których mowa w ust. 1-3, wchodzi przedstawiciel związku zawodowego wskazany we wniosku.

6. Komisję kwalifikacyjną dla nauczycieli mianowanych, o których mowa w art. 9e ust. 2, ubiegających się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego powołuje w przypadku nauczycieli zatrudnionych w:

1) urzędzie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, kuratoriach oświaty, Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i okręgowych komisjach egzaminacyjnych - minister właściwy do spraw oświaty i wychowania,

2) urzędzie ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego i w specjalistycznej jednostce nadzoru - minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego,

3) organach sprawujących nadzór pedagogiczny nad zakładami poprawczymi, schroniskami dla nieletnich oraz ośrodkami diagnostyczno-konsultacyjnymi -- Minister Sprawiedliwości,

4) urzędzie ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego i urzędach wojewódzkich - minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

7. Komisję egzaminacyjną lub kwalifikacyjną dla nauczycieli, o których mowa w art. 9e ust. 3, ubiegających się o awans na stopień nauczyciela mianowanego lub nauczyciela dyplomowanego

powołuje minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

8. Nauczyciel, który nie uzyskał akceptacji lub nie zdał egzaminu odpowiednio przed komisjami, o których mowa w ust. 1-3, może ponownie złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego lub egzaminacyjnego po odbyciu, na wniosek nauczyciela i za zgodą dyrektora szkoły, dodatkowego stażu w wymiarze 9 miesięcy, z tym że:

1) nauczyciel stażysta i nauczyciel kontraktowy mogą przystąpić ponownie odpowiednio do rozmowy z komisją kwalifikacyjną lub do egzaminu przed komisją egzaminacyjną tylko jeden raz w danej szkole,

2) nauczyciel mianowany w przypadku powtórnego nieuzyskania akceptacji przed kolejnym ubieganiem się o uzyskanie akceptacji komisji kwalifikacyjnej jest obowiązany do odbycia stażu w wymiarze określonym w art. 9c ust. 1 pkt 2.

9. Komisja kwalifikacyjna lub egzaminacyjna wydaje nauczycielowi zaświadczenie odpowiednio o akceptacji lub zdaniu egzaminu. Rejestr wydanych zaświadczeń prowadzi odpowiednio dyrektor szkoły lub organ, który powołał komisję.

10. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w porozumieniu z właściwymi ministrami, w drodze rozporządzenia, sposób odbywania stażu, rodzaj dokumentacji załączanej do wniosku nauczyciela o postępowanie kwalifikacyjne lub egzaminacyjne, zakres wymagań kwalifikacyjnych i egzaminacyjnych dla uzyskania poszczególnych stopni awansu zawodowego, z uwzględnieniem zróżnicowania grup nauczycieli, oraz tryb działania komisji kwalifikacyjnych i egzaminacyjnych, a także wzory zaświadczeń o akceptacji lub zdaniu egzaminu oraz wzór aktu nadania stopnia awansu zawodowego.

11. Listę ekspertów, o której mowa w ust. 2 pkt 3 i ust. 3 pkt 3, prowadzi minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

12. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzenia, wymagania, jakim powinni odpowiadać eksperci, o których mowa w ust. 2 pkt 3 i ust. 3 pkt 3, oraz warunki wpisywania ekspertów na listę ekspertów i skreślenia ich z niej, z uwzględnieniem, iż ekspert powinien w szczególności mieć co najmniej wyższe wykształcenie magisterskie oraz spełniać warunki, o których mowa w art. 10 ust. 5 pkt 1-4, a także uzyskać rekomendację instytucji lub stowarzyszenia działających w systemie oświaty i wychowania, szkolnictwa wyższego i nauki albo nauczycielskiego związku zawodowego.

Art. 9h.

1. Nadzór nad czynnościami podejmowanymi w postępowaniu o nadanie nauczycielom stopnia awansu zawodowego przez:

1) dyrektorów szkół, organy prowadzące szkoły oraz komisje, o których mowa w art. 9g ust. 1 i 2 - sprawuje organ sprawujący nadzór pedagogiczny,

2) organy sprawujące nadzór pedagogiczny oraz komisje, o których mowa w art. 9g ust. 3 - sprawuje właściwy minister.

2. Czynności, o których mowa w ust. 1, podjęte z naruszeniem przepisów ustawy, przepisów o kwalifikacjach nauczycieli lub przepisów o zasadach odbywania stażu, rodzaju dokumentacji

załączanej do wniosku nauczyciela o postępowanie kwalifikacyjne lub egzaminacyjne, zakresie wymagań kwalifikacyjnych i egzaminacyjnych, trybie i zasadach działania komisji, są nieważne. Nieważność czynności stwierdza, w drodze decyzji administracyjnej, odpowiednio organ sprawujący nadzór pedagogiczny lub właściwy minister.

Art. 9i.

1. Nauczycielowi dyplomowanemu, posiadającemu co najmniej 20-letni okres pracy w zawodzie nauczyciela, w tym co najmniej 10-letni okres pracy jako nauczyciel dyplomowany, oraz znaczący i uznany dorobek zawodowy, na wniosek Kapituły do Spraw Profesorów Oświaty może być nadany przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania tytuł honorowy profesora oświaty.

2. Wnioski do Kapituły o nadanie tytułu honorowego profesora oświaty składa organ sprawujący nadzór pedagogiczny.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w porozumieniu z właściwymi ministrami, w drodze rozporządzenia, sposób powoływania Kapituły, o której mowa w ust. 1, tryb jej pracy, kryteria oceny dorobku zawodowego nauczycieli oraz tryb składania wniosków o nadanie tytułu honorowego profesora oświaty.

© 2005 Ministerstwo Edukacji Narodowej